

Meninio/muzikinio ugdymo transformacijos įtraukiojo ugdymo kontekste

Valstybės pažangos strategijos „Lietuva 2030“, „Mokomės visą gyvenimą“ parengtoje teminio tyrimo ataskaitoje, UNESCO Incheon deklaracijoje (2020) ir kt. akcentuojama, kad globalios kaitos tendencijos vis labiau skatina naikinti ribas tarp skirtingų švietimo formų, aplinkų, mokslo sričių ir sektorių. Siekiama sudaryti sąlygas ugdyti atsakingą, sąmoningą pilietinę visuomenę, sėkmingus ir laimingus piliečius.

Švietimo dokumentuose ir mokslinėse studijose – Chemi and Du (2017); K. Wain (2016); L. Qvortrup (2016); Florian (2021) Saloviita (2018) ir kt. akcentuojamas socialine ir kultūrine prasme pažangus ugdymo modelis – įtraukusis ugdymas, kurio tikslas yra visavertis mokinių dalyvavimas ugdymo procese, atsižvelgiant į pačių mokinių poreikius ir galimybes, o ne bendrus standartus. Įtraukiojo ugdymo sąvoka tarptautiniame kontekste suvokiama kaip filosofija, kuri skelbia žmonių lygybę, palaiko idėją, kad visi, nepaisant jų socialinės, psichofiziologinės būklės, turi teisę būti gerbiami ir vertinami.

Šių strateginių tikslų fone ypatinga rolė tenka meniniam-muzikiniam ugdymui, kuris mokslininkų prilygintas multikultūriniam pažinimui t.y. įvairių socialinių grupių ugdytinių intelektinių gebėjimų plėtra, jausminio prado žadinimu, santykio su savimi ir supančiu pasauliu formavimu, kritiško santykio su aplinka, kūrybinės saviraiškos, dorinio intelekto ugdymu. Meninį-muzikinį ugdymą grindžiant įtraukiojo ugdymo idėjomis, objektu tampa harmoningai ugdoma žmogaus asmenybė – t.y. ne tik intelektinės, kūrybinės, emocinės, fizinės galios, vertybinės nuostatos, saviraiškos poreikio tenkinimas, bet ir lygiavertis ir aktyvus kiekvieno mokinio dalyvavimas ugdymo procese. Šiuo požiūriu, aktualu į meninę-muzikinę veiklą pažvelgti kaip į galimybę įgyvendinti tiek asmeniškai ugdytiniui prasmingus tikslus, tiek ir bendruosius švietimo tikslus.

Transformations of artistic / musical education in the context of inclusive education

The thematic research report “We are learning throughout life” in the national progress strategy “Lithuania 2030”, the UNESCO Incheon Declaration (2020) and other documents emphasize that the trends of global change increasingly promote elimination of the boundaries between different forms of education, environments, scientific fields and sectors. It is sought to create conditions for educating a responsible, conscious civil society, successful and happy citizens.

Documents on education and scientific studies by Chemi and Du (2017); K. Wain (2016); L. Qvortrup (2016); Florian (2021) Saloviita (2018) and others accentuate a socially and culturally advanced model of education – inclusive education, which aims at the full-fledged participation of pupils in the educational process, taking into account the needs and capabilities of the pupils themselves, rather than general standards. The concept of inclusive education in the international context is perceived as a philosophy that proclaims the equality of people, supports the idea that everyone, regardless of their social, psychophysiological condition, has the right to be respected and valued.

Against the background of these strategic aims, a special role falls on artistic-musical education, which is equated by scientists to multicultural cognition; i.e., the development of the intellectual abilities of learners of various social groups, awakening of the emotional element, the formation of the relationship with oneself and the surrounding world, the development of a critical relationship with the environment, creative self-expression, and moral intelligence. Grounding artistic-musical education on the ideas of inclusive education, the object is a harmoniously educated human personality; i.e., not only satisfaction of the need for intellectual, creative, emotional, physical power, for value approaches and self-expression, but also each pupil’s tantamount and active participation in the educational process. From this standpoint, it is relevant to look at artistic-musical activities as an

opportunity to implement both goals that are personally meaningful for the learner and general educational goals.